

Nieuwe hoofdredacteur Hans van Santen streeft naar ontschotting

‘Medisch Contact brengt artsen bijeen’

Mathijs Smit

Huisarts en oud-LHV-bestuurder Hans van Santen is vanaf deze week hoofdredacteur. Hij ziet Medisch Contact als een baken in een roerige tijd.

Anderhalve week voordat Hans van Santen begint als nieuwe hoofdredacteur van Medisch Contact is hij nog druk bezig in zijn huisartsenpraktijk in het Gelderse dorp Velp, bij Arnhem. Die is gevestigd in een eerstelijnscentrum, waarvoor hij zes jaar geleden zelf de basis legde. Naast een apotheek, een thuiszorgorganisatie en een laboratorium herbergt het ruim opgezette en fris ogende gebouw huisartsen, diëtisten, diverse therapeuten en een specialist ouderengeneeskunde.

Het project is een uiting van Van Santens overtuiging dat de zorg het moet hebben van een nauwe samenwerking tussen zorgverleners. Voor het interview verkoos hij het gezondheidcentrum boven zijn huis, ‘omdat dit toch een beetje mijn baby is. Hier hebben veel van mijn ideeën over de zorg vorm gekregen.’ De 52-jarige Van Santen maakt op het eerste gezicht een rustige, bedachtzame indruk. Maar uit zijn persoonlijke en professionele cv blijkt daarachter

een gedreven en strijdbare persoon en arts schuil te gaan.

Tijdens zijn studietijd beoefende hij zeer intensief atletiek, vooral de honderd en tweehonderd meter hardlopen. En als arts is hij vanaf zijn dertigste betrokken geweest bij initiatieven om de zorgsector te verbeteren. ‘Ik vind dat dokters niet alleen verantwoordelijk zijn voor hun patiënten, maar ook voor de manier waarop de zorg in Nederland is georganiseerd.’

‘Dokters zijn ook verantwoordelijk voor de organisatie van de zorg’

Idealistisch beeld

Van Santen werd in 1960 in Den Haag geboren, en wist al op jonge leeftijd dat hij arts wilde worden. ‘Toen ik anderhalf was, overleed mijn vader aan longkanker. Dat is ongetwijfeld een van mijn professionele drijfveren geweest. Ik had als kind een idealistisch, geromantiseerd beeld van het vak. Iemand van veertig kan toch niet doodgaan aan kanker? Daar moet iets aan gedaan worden, dacht ik.’

Zijn studie geneeskunde in Leiden rondde Van Santen in 1985 af. ‘Aanvankelijk wilde ik internist worden, vanwege de breedheid van het vak. Uiteindelijk koos ik voor de eveneens brede huisartsenopleiding, omdat het persoonlijk contact met patiënten en de continuïteit van zorg mij trok.’ Eind jaren tachtig begon Van Santen zijn praktijk in Velp. ‘Het huisartsenvak maakte in die tijd een geweldige ontwikkeling door, gestuwd door de introductie van de NHG-richtlijnen, de automatisering, en de uitbreiding van het takenpakket. Huisartsen namen meer op hun bordje, maar zagen over het hoofd

In Uitgelicht vertelt Hans van Santen tijdens het bereiden van een maaltijd over zichzelf en zijn plannen met Medisch Contact.

/video

Hans van Santen: 'Als je uit een groot gezin zonder vader komt, dan zit aanpakken er wel een beetje in.'

beeld: De Beeldredactie,
Evelyne Jacq

dat daarvoor nog geen goede randvoorwaarden waren afgesproken.'

Als snel bracht Van Santen zijn praktijk terug naar vier dagen, om er andere dingen naast te kunnen doen. Als coördinator nascholing zag hij tegen welke problemen artsen vaak aanliepen. 'Ik ben breed geïnteresseerd. En als ik problemen zie, vraag ik mij af hoe het beter kan.' In de tweede helft van de jaren negentig adviseerde hij daarom artsen bij hun bedrijfsvoering. Eind jaren negentig riep hij in twee artikelen in Medisch Contact op tot een hervorming van de huisartsensector (MC 4/2000: 127 en MC 44/1998: 1404). Centraal daarin stonden een verlichting van het takenpakket door praktijkondersteuning en een betere samenwerking tussen artsen.

Op beide terreinen is sindsdien grote vooruitgang geboekt. Toch is de druk op artsen nog enorm. Hoe komt dat?

'Ondersteuning en samenwerking zijn tegenwoordig inderdaad veel beter geregeld. Ook de automatisering heeft ons veel werk uit handen genomen. Vroeger nam de assistente in het weekend de typemachine mee naar huis om de nota's te tikken. Tegenwoordig upload je die in vijf minuten. De druk is echter nog steeds groot, omdat de vraag naar zorg is toegenomen. Er is meer mogelijk. Patiënten weten dat, en

willen dus ook meer. Ook stellen wij hogere eisen aan onszelf, bijvoorbeeld rond diabeteszorg en cardiovasculair risicomanagement. Dat geeft meer werk. Maandag kwamen hier meer dan vijfhonderd telefoontjes binnen bij vier praktijken. Nu kent dit dorp relatief veel ouderen, maar dat is toch een ongelooflijke getal. In ziekenhuizen zie je hetzelfde. Ook daar nemen nurse practitioners en physian assistants taken van specialisten over, en groeit de vraag.'

In 2001 was je een van de oprichters en de eerste voorzitter van de belangenvereniging de Vrije Huisarts. Ben je zo rebels?

'Wij waren een kritische groep huisartsen, met onvrede over de wijze waarop de Landelijke Huisartsen Vereniging de politiek en de verzekeraars benaderde. Het was te veel poldermodel, waardoor voor huisartsen niet werd bereikt wat wij belangrijk vonden. Wij waren allemaal loyale LHV-leden, maar wilden een steviger geluid laten horen, een luis in de pels zijn.'

Toch stapte je een jaar later over naar het LHV-bestuur.

'De LHV wilde in 2002 hervormen, onder meer door een externe voorzitter met ervaring in het bedrijfsleven te kiezen. Dat werd Bas Vos. Naast hem was ik vier jaar vice-voorzitter. Vos was iemand die onafhankelijk kon opereren en

Meer artikelen over en van Hans van Santen in Medisch Contact treft u onder dit artikel op www.medischcontact.nl.

stelling nemen. Niet alle leden waren daarvan gecharmeerd, maar wij hebben wel wat bereikt. In die periode begon het besef terug te komen dat de huisarts niet kon worden gemist, maar een spil is in de zorg. Ook werden er in die tijd stevige discussies gevoerd over de invoering van het nieuwe zorgstelsel. Ten slotte moesten wij 270 mensen ontslaan, omdat de overheid en zorgverzekeraars de financiering van de districtorganisatie stopte. Net zoals nu was het toen een roerige tijd.'

Hoe verklaar je jouw combinatie van een rustig uiterlijk met een strijdbaar innerlijk.

Lachend: 'Dat moet je een psycholoog vragen. Misschien is dat strijdbare, gedrevene te verklaren uit mijn achtergrond. Als je uit een groot gezin zonder vader komt, dan zit aanpakken er wel een beetje in. Ook de drang om te bouwen aan verandering. Ik zie dingen in de zorg waarvan ik denk, potverdomme, dat moet toch anders kunnen. Een flinke dosis eigenwijsheid is daarbij soms noodzakelijk. Dat bleek ook weer bij het opzetten van ons gezondheidscentrum. Niet iedereen in de omgeving was daar aanvankelijk blij mee. Als je dingen tot stand wilt brengen en

wilt veranderen, moet je een lange adem hebben en je doel goed voor ogen houden.'

Wat trekt je aan in Medisch Contact?

'Medisch Contact is onder mijn voorganger Ben Crul een prachtig weekblad geworden dat goed leesbaar is en ook goed gelezen wordt. Daarnaast zijn er de website, de nieuwsbrief, de journaals en de nascholing. Het is dus een heel breed platform. Wat mij vooral aanspreekt, is dat het een medium van alle dokters is. Van bedrijfsarts tot neurochirurg en van basisarts tot specialist ouderengeneeskunde. Ik ben een voorstander van ontschotting. Tegenwoordig zijn zorgvragen vaak zo gecompliceerd dat je het als dokter niet meer alleen kunt. Daarom is het belangrijk dat de disciplines meer naar elkaar toegroeien. Medisch Contact is bij uitstek geschikt om artsen bijeen te brengen.'

Wat ambieer je in je nieuwe rol als hoofd-redacteur?

'Gezien de ontwikkelingen in de zorg zullen er de komende vijf tot tien jaar veel knelpunten op ons af komen. Ik verwacht dat Medisch Contact een belangrijke rol gaat spelen bij het informeren, discussiëren en opinie vormen. Het moet een breed platform zijn en blijven voor discussie, achtergronden en inhoud. Ik zou het graag nog meer een richtinggevend medium over de ontwikkelingen in de gezondheidszorg willen maken, toegespitst op de rol van dokters daarin.'

Heb je ingrijpende plannen met de titel?

'Ik beschouw het als voordeel dat ik binnenkom in een goed draaiend team. Vanuit die positie kun je kijken waar de accenten moeten liggen. Natuurlijk ben je als medium ten dele overgeleverd aan de actualiteiten, aan de waan van de dag. Maar daarnaast moeten we lezers structuur bieden. Dat kan door de grote thema's te definiëren; de kosten, vergrijzing van patiënten en artsen, en de kwaliteit, bereikbaarheid en beschikbaarheid van zorg.'

Wat wil je dat Medisch Contact voor zijn lezers betekent?

'Een gezaghebbende titel maakt natuurlijk geen beleid, maar kan wel invloed uitoefenen, informeren en meedenken. Daardoor kunnen lezers goed geïnformeerd hun koers uitzetten en besluiten nemen, zonder zich te laten leiden door incidentenpolitiek. Ik hoop dat Medisch Contact ook een beetje de rol kan spelen om partijen die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de zorg meer te verbinden, in plaats van dat ze elkaar bestrijden.'

'Een flinke dosis eigenwijsheid is soms noodzakelijk'

Hans van Santen

Geboren: 11 januari 1960, Den Haag

Opleiding

1978-1985: geneeskunde, Rijksuniversiteit Leiden

1986-1987: huisartsenopleiding, Rijksuniversiteit Leiden

Werk

1988-heden: zelfstandig gevestigd huisarts, Velp

1991-1996: plaatselijk coördinator deskundigheidsbevordering huisartsen

1996-2002: adviseur praktijkorganisatie en samenwerking

Bestuursfuncties

2001-2002: voorzitter Stichting De Vrije Huisarts

2002-2006: vice-voorzitter Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV)

2002-2006: bestuurslid onderzoeksinstituut Nivel

2004-2006: lid verenigingsraad Nederlands Huisartsen Genootschap

2005-2006: lid federatiebestuur KNMG

2006-heden: voorzitter Stichting 1+Samenwerking, samenwerkingsverband eerste lijn Velp